

Лобби Саат

Број 29

Главни и одговорни уредник
ДУШАН ЧАМПРАГ

19 јула 1936

За власника и издавача одговара
ДУШАН ЧАМПРАГ

Година XIII.

ПРИВРЕДНИ ПРОГРАМ НАШЕ ВЛАДЕ

Влада г. Стојадиновића својим одлукама у питању откупа пшенице и у питању великих јавних радова учинила је велико дело. Овим одлукама су решена три крупна наша унутарња привредна проблема, а њихово решење имаће најповољније резултате по санирање нашег привредног живота. Добре последице ових мера које је влада предузела, показале се ускоро и наш привредни живот ће неминовно знатно оживети.

Житни проблем је много брига задавао нашим земљорадњацима и пољопривредницима, јер прениске цене нашег жита као уопште и осталих наших пољопривредних производа учиниле су нашу пољопривреду готово потпуно нерентабилном. Добра жетва само је повећала забринутост наших пољопривредника при помисли, да ће евентуално морати будзашто продавати наше жито, које по својој квалитету спада међу најбоље у целој свету. Но забринутост наших пољопривредника исто је тако ствар и осталих привредничких стајежа, јер финансијска исцрпеност земљорадника и пољопривредника слаби њихову куповну моћ и кредитну способност, што углавном после највише осете остали привреднички стајежи који су по својим пословним везама упућени на зараду од земљорадника и пољопривредника.

Земљорадници и пољопривредници претстављају претежно највећи и најмнобројнији наш друштвени слој грађанства, па је сасвим природна ствар да материјални просперитет и свих осталих привредничких, а често богме и других друштвених класа и слојева, првенствено зависи од материјалног стања и благостања земљорадника, пољопривредника и сељака. Помоћ сељаку који ради и живи од земљорадње, општа је стога ствар и општи је интерес народа и државе да се побољша стање сељака. Без благостања сељака не може бити ни општег народног ни државног напретка и благостања.

Несумњиво ће стога сва наша јавност са задовољством узети на знање оне мере што их је влада г. Стојадиновића предузела, да олакша тешко стање наших сељака, земљорадника и пољопривредника. Одлукама о утврђењу минималне цене пшенице, затим о регулисању откупа пшенице и о обезбеђењу пласмана и уновчења пшенице учињено је врло много за наш пољопривреднички свет, који са уми-

рењем може сада гледати на резултате свога труда и на добру своју летину. Скинута је са нашег пољопривредника тешка брига, јер му је обезбеђен бар минималан пристојан откуп пшенице.

Г. Др. Милан Стојадиновић

Од епохалног значаја је и одлука владе г. Стојадиновића да се приступи великим јавним радовима на изградњу нових и најпотребнијих железничких пруга. Двострука важност лежи у изградњи тих нових железничких пруга, јер ће се тим великим јавним радовима дати могућност упослења и зараде великом броју незапослених радника, а уједно ће се употпуњити и усавршити наша железничка мрежа и то у оним крајевима у којима то захтевају стратегиски, привредни и саобраћајни општи интереси. Многи наши досада пасивни крајеви, а који иначе обилују природним лепотама и рудним благом, добиће железницу, постаће приступачнији експлоатацији природног блага, искоришћењу природних депота и престаће бити пасивни у приходима и у исхрани свога становништва.

Наша држава је много обдарена природним благом: наше равнице су плодне житнице, наше горе богате су са шумама, наши брегови пуни су рудама, наши пашњаци дају одличау сточну храну, наши бреговити крајеви обилују природним лепотама, наша мора и језера дивна су одморшта и цела наша земља је богом благословена за опште благостање. Што то опште благостање није остварено онако и у оној мери како би могло и требало да буде, кривица је до нас и до нашег неразумевња. Али што није учињено може се још учинити, пропуштено се може још надокнадити. Влада г. Стојадиновића је на најбољем путу да ради на побољшању привредних прилика и на подизању

општег благостања, те је дужност свих солидних и конструктивних снага у држави да јој помогну у њезиним напорима, јер само заједничком сарађом се могу постићи повитивни резултати за опште добро. У навођењу свога радног програма

влада је пошла корак даље, па се стога може очекивати да ће г. Стојадиновић ускоро приступити и остварењу осталих тачака у оном задатку који је себи предузео а којим жели да привредно и политички консолидује прилике у држави. М.

Српски народ у Војводини и пауперизам

Пре педесетак година један наш анонимус, иза кога се крије врло уман, даровит и образован родољуб, устао је против наше склоности пауперизму као народног зла и опасности за народну будућност и оштро га је осудио. Дигла се тада велика прашина и цео поклич није се схватио, како треба а није му придата ни довољна пажња. Такав и сличан поклич не би имао смисла у чистој и хомогеној народној средини али код једног малог народа, који је живео у друштву и помешаности са другим народима, који су све пре поштовали, него пауперизам, тај поклич је био и уместан и требало му је придати највећу важност, јер велик део нашег народа нагиње пауперизму и данас у Југославији.

Пре свега шта је то пауперизам. Бити сиромаш, не борити се против сиромаштва, поштовати и уздивати сиромаштво а презирати и нишодштавати имућност и благостање то је пауперизам. Сви аграрци дакле, који лако продају земљу, чине то под притиском урођеног пауперизма.

У једном нашем селу познавао сам давно два народна учитеља. Обојица беху честити и ваљани људи и савесно и поштено вршили су своју дужност. Разликовали су се међутим у једној ствари дијаметрално. Један је био штедљив и велику је важност придавао материјалној страни живота. Други међутим новцу није придавао никакву важност, стално је кубурио и стално се позајмицама испомагао. Овога је народ више ценио него оног штедљивца. У великом рату обојица буду интернирани. Онога штедљивог нико није ни жалио а оног привјатеља пауперијама сви су сељаци помагали шаком и капом. Дошли су обојица после кући, доживели и пензију. Овог штедљивог народ је већ потпуно заборавио. Онај други, пријатељ пауперизма, као што је у доба своје активности био народни вођа, тако ни данас после своје смрти још није заборављен и још дуго неће бити заборављен. Ово је манифестација фактичног или латентног пауперизма у народу.

И у најновије време имамо пример да код нас још увек

важну улогу игра пауперизам у томе, како је наш народ прославио седамдесетогодишњицу Михајла Пупина и осамдесетогодишњицу Николе Тесле. Михајло Пупин стекао је енормне и бесмртне заслуге за стварање и заокружење Југославије и изједначио се у томе са бесмртним великаном Николом Пашићем, јер је за веленим столом у Версаљу Михајло Пупин значајну једну спремну добро наоружану храбру велику војску. Никола Тесла нема за наш народ апсолутно никакве политичке заслуге и он је био само научењак. На дику нам служи за то само, што се случајно у вашој средини родио од наших југословенских родитеља али Михајло Пупин није био обожавацац пауперизма, па је постао и имућан и народ наш знатно помагао материјално, док Никола Тесла није давао никакву важност материјалним стварима и допустио је, да му американци све патенте покраду, место да се постарао, да своју мудрост и уновчи, ако не за себе а ово барем за своје Личане, да би им могао на Плитвичким језерима подићи велику електричну централу, а не да поред једног Тесле, светског првака у електротехници, његови Личани и даље седе у мраку или поред старинског жишка од ковјег лоја. И овде се показала наша наклоност пауперизму. Пупина су сви осим Матице заборавили.

Има једно поље, где је пауперизам и похвалан и потребан а то је поље јавног рада. Светозар Милетић и Јаша Томић као вође народа били су присталице пауперизма — Аристидови последници. Народ им то никада није заборавио и високо их је за то ценио, скоро обожавао. Велики државници из скоре прошлости Никола Пашић, Степан Радић и многи њихови сарадници, који и данас играју значајну улогу, нису били приврженици пауперизма. То не треба осуђивати али многи приврженици пауперизма то су им пребацивали. Из почетка нове Србије знамо, да је оснивач нове Србије, кнез Милош Велики био велики противник пауперизма и ишао је тако далеко, да је његов син кнез Михајло основао читаву канцеларију, која је истражи

вала све неправде материјалне природе, које је појединцима причинио кнез Милош, па их је кнез Михајло настојао богато да санира. Обреновићи кнезови Милош и Михајло, краљеви Милан и Александар све су скоро манастире у Србији обновили и богато обдарили, али то народ, који је у својој већини склон пауперизму, много не цени и све је то потпуно заборављено. Многи оснивачи велелепних задужбина и самих цркава варају се, ако мисле, да наш народ, склон пауперизму, свему томе придаје бог зна какву важност и да дародавце бог зна како цени и поштује.

Пауперизам је последица дугог живљења у задругама. И у Војводини, где су задруге најраније разрешене, већина српског народа је склона пауперизму. То наш југословенски законодавац још стално треба да има у виду и никако не сме да изгуби из вида. Велика је погрешка, што се приликом решавања аграрног проблема вије о овој народној махни водило рачуна. У многим општинама, где су аграрни интереси постали власници додељеног им земљишта, ми опажамо, како то лакомислено и буд зашто продају. То је последица урођене склоности пауперизму. Да ли би један Немац или један Мађар, који апсолутно ни у најмањој мери не болује од пауперизма, дошао на ту мисао, да олако стечену земљу отуђи па да поставе поново пролетер?! Никада се то не би могло догодити. Ни Словаци, ни Рушњаци па ни Буњевци не пате од пауперизма. Зато су они сви још и издржљивији у сталној економској борби, која се код нас у Војводини води и још ће се дуго водити, а поглавито на штету Срба. Зато лечимо наш народ од ове опасне махне.

При довршавању аграрног проблема требало би много пажње обратити на каутеле, које ће онемогућити, да се може и даље размахивати та наша народна махна. Зато су много боље познавали наш народ, они који су после ослобођења предлагали аграрне заједнице попут оних земљишних заједница у Хрватској и Славонији, него они, који су предложили и спровели индивидуално наделивање. За најкраће време огроман део подељене земље отићиће у несловенске руке, ако се још у последњем моменту не узакони, да аграрну земљу може откупљивати само каква аграрна уставова, која ће од продате земље стварати поново аграрне заједнице. Склоност пауперизму као тајна сила гони велик део нашег народа, да бега у сиромаштво.

Исто тако би требало и у општем грађанском закону водити рачуна о тој нашој народној махни, о склоности пауперизму, који се врло често пробуди и код једне привидно добро устаљене породице, па ова наједанпут пропадне и распрода своје имање, које је дуго тврдокорно чувала и са највећом енергијом чврсто држала у својим рукама. Зато и видимо код нас тако често и тако неразумљиво пропадање.

ЗАР СЕ ТАКО ОДУЖУЈЕ?

Ми знамо, да се културни народи достојно одужују својим националним великанима. Ми знамо, да се културни народи достојно одужују својим културним и просветним радницима и то у виду подизања споменика.

Ми знамо и то, да Војводина спада у ред културног света, а нарочито град Нови Сад, као некада стара српска Атина.

Али авај!..

Отишао сам на свето Успенско гробље. Боље да нисам отишао, не бих у души и срцу осетио онај национални бол, који само прави националиста може да осети, који му потреса чак и срж у костима.

Тиче се надгробног споменика, који стоји на оној грудни у којој почива пок. чика Сима Милетић, сиромашни чивмар из Машорина, а у истој грудни почива његов син, а негда дика и орао српског народа Др Светозар Милетић и његов вет Јаша Томић, достојни наследник свога старца на пољу одбране наше српске националне ствари, и наших националних идеала.

Ограда се валази у најмизеријем стању. Гроб обрастао у коров и бурјам, тако, да када прави човек то види, мора сузу пролити и ставити великим и бесмртним покојницима следећа питања:

За кога и за чије интересе ти Др Светозаре Милетићу за живота свога неуморно си радио, страдао, патио себе и своју породицу и труну у тешкој мемљивој тамници злогласног Ваца?

А ти Јашо Томићу, зашто си пошао и ходио ставом трновином твога старца Др Светозара Милетића и познао мемљиву тамницу злогласног Ваца?

А зашто си ти чика Симо — сиромашни чивмару — васпитао свога сина Др Светозара Милетића да ради и жртвује се за народ?

А да ли је тај народ захвалан?

Грбови ваши то најбоље кажују и дају слику покољењу, да није вредно за незахвалан народ себе жртвовати и најбоље године младости своје у мемљивим тамницама проводити.

Покојни великани имају још и данас живе најближе сроднике.

Знамо да су чак пре рата скупљани и прилови од сиромашних људи, али од тих прилога ни спомена нема.

Ако и овога пута ови редови остану глас вапијућег у пустињи, онда ће најсиромашнија редакција листа „Нови Сад“, откинути већ и онако закинут залогај од себе, па ће са своје стране допринети онолико колико може заједно са њезиним пријатељима, па ће да обнови ту српску светињу — гроб и споменик испод кога почивају поменути великани, чији ће се духови кад-тад морати појавити у нашој средини, јер ће нам требати у данима тешких искушења.

Дакле склоност пауперизму код јавних радника је за похвалу и треба подржавати, код народа и грађана пауперизам треба прогонити, јер је опасан за напредовање организованог европског друштва.

Ing. Миливој Матић.

Кад је сезона?

Апелирали смо на меродавне у своје време, да се на Дунаву за сиротињу подигне или рецимо изгради градско купатило.

Истива ми имамо такозвани шtrand преко пута од „острва љубави“. Но то је скопчано са тако високим издатцима, да сиротиња тамо апсолутно не може имати приступа.

Услед тога, сиротиња хтела не хтела, створила је себи сама свој такозвани „бећар шtrand“, код кланице, али за један град као што је Нови Сад, не може да импонује, а још мање да доводи да огроман број становника нема купатило, које треба да послужи општој хигијени.

Како је ово време сезоне купања, ми би најрадоснији били, када би већ сутра имали градско купатило, у коме би сиротиња без опасности по свој живот, да се купа у купатилу, које још ни данас не постоји.

Ако пак, наша градска управа намерава да оствари сиротињско купатило на Дунаву, овда би је умолили: да то чини у јулу или у августу ове године.

Зато још док је времена, наша нова и пожељна градска управа на челу са др. Бранком Илићем у што краћем времену то мора и у дело спровести.

Шта је са Народном одбраном у Новом Саду?

Познато нам је, да је са повлачењем из чланства Народне одбране у Новом Саду г. Дра Слободана Матића лекара, иступио огроман број чланова, не слажући се са одлукама виших форума, које нису имале свога оправдања.

После тога иступио, видимо да је рад у Народној одбрани потпуно замро тако, да су и врата на просторијама Народне одбране затворена.

Иако се рад Народне одбране не види, не осећа, али зато има који пуном паром ради за рачун Народне одбране.

Тај неуморни радник за рачун Народне одбране, јесте њезин инкасент, који ревностно скупља чланарину.

Ми се на основу тога питамо: По чијем и каквом овлаштењу Бура прикупља чланарину и коме исту предаје?

Засада би само то волели да знамо.

Да ли је то умесно?

Наша полиција труди се на свима линијама да одговори своје узвишеном позиву.

Са својом ревносту, наша је полиција делима доказала, да је потпуно на своје месту.

Но у претераној ревности може да се догоди и по која грешка. Не треба заборавити ову народну: „ко много ради може и да греша; а онај који ништа не ради не може ни да греша“.

Ми мислимо да је наша полиција учинила једну грешку, по нашем оправданом мишљењу, коју ће она свакако поправити.

Наиме, издата је наредба да аутомобили кроз варош не смеју употребљавати своје сирене.

Зашто?

То ми апсолутно незнамо. Али знамо једно, а то је: где је велики саобраћај као код нас, без сирена на најживљем промету могу се догодити несрећни случајеви.

Зато сматрамо да ће наша, иначе врло ревностна полиција увидети, оправдане разлоге наше, те ће ту погрешну наредбу повући у интересу баш саобраћајне службе.

Југословенска радикална заједница на послу

Новосадска месна организација Југословенске Радикалне Заједнице у Н. Саду, од свога оснотка је врло агилна и показује завидне резултате.

Њезини пододбори по квартовима, такође су врло вредни, тако да стално одржавају конференције и саставке са својим члановима.

Нарочито морамо истаћи неуморну агилност г. др. Бранка Илића, претседника новосадске општине, као и г. др. Миће Иванчевића, Раје Марковића, Димитрије Бјелића, др. Обрада Милутиновића и других претседника квартовских пододбора и њихових сарадника.

Ако се буде и по осталим местима тако неуморно радило, као и у Новом Саду; онда Југословенска Радикална Заједница може са пуно оправдања рачунати, да ће у широким слојевима народа ухватити чврста корена.

Шта ће бити са нашим позориштем

Наше новосадско позориште је завршило своју јубиларну сезону у Новом Саду, а чланови трупе налазе се на одмору, као и чланови других позоришта.

Како смо читали, видели смо: да су нека позоришта приступила ангажману чланова, што није случај код нашега позоришта.

Ако се са меродавне стране мисли, да се има времена, онда и ми са наше стране не би имали ништа против; али то досадање ћутање и непоказивање ни мало живота ма у ком погледу, доводи нас у сумњу, коју не бих желели да буде оправдана и на своје месту.

Како смо навештени, из извора, коме би требало поверавати, Бановинско позориште своју сезону започело у Новом Саду, а новосадско позориште опет у Руми или Митровици. По нашем уверењу, Дунавска бановина је толико пространа и велика, да могу не само два већ и више позоришта да просперирају.

Зато би требало још сада приступити ангажовању чланова за новосадско позориште; не гледајући на евентуалне препреке.

Штампариа Душан Чампраг и друг
Нови Сад, Краља Петра улица 3.

Који је то лист?

Нови Сад је уточиште свију могућих и немогућих политичких гангстера, који се сабирају из читаве наше лепе и драге Отаџбине.

Тако на пример: појави се у Новом Саду неко и поднесе пријаву за издавање листа, коју на основу постојећих законских прописа од надлежних форума добије.

На темељу тога, одмах се реџимо госп. директор листа, преко својих аквизитера за огласе обраћа нашим трговачким фирмама за огласе.

Ти гангстери, аквизитери огласа, који су вични своме занату, употребљавају све могуће и немогуће методе.

Када им лепа реч и метанисања не помогну, тада се лаћају и најбруталнијих сретстава.

Тако на пример: један од тих гангстер-аквизитера пре кратког времена појавио се и у радњи „Прибор“, чији је власник госп. Шуберт, а која се налази у улици Краља Петра II, са тражњом да му шеф радње да оглас за лист, код кога је он у служби.

Шеф радње на леп и учтив начин му је саопштио: да из принципа неће да даје огласе, јер то даје потстрека и осталим листовима, да и код њих оглашује. Када је гангстер-аквизитер видео да лепе речи и пренемагања не помажу, отишао је чак и тако далеко, да је почео претити шефу радње, ватајући се за стражњи џеп.

Па да ли ми живимо у афричким џунглама?

Како ово није први случај у Новом Саду, и како су ове и овим сличне ствари већ од раније познате Секцији Југословенског новинарског удружења у Новом Саду; питамо, шта је учињено да се овим већ једном на пут стане.

Ми пак, као орган јавности, од наших органа јавне безбедности најодлучније захтевамо, да према овој врсти гангстеријаде поступи, односно примену најрадикалније мере; и то само зато, да се гангстерија политиканска потпуно и за сва времена истреби из Новог Сада.

Све црње и горе

Ако хоћемо истини да погледамо у зеницу, онда морамо признати: да је за наше кафеџије, ресторатере и бифеџије, заиста наступило врло тешко време, и многим је већ не само угрожена егзистенција, већ му је и сама пропаст законачала на праг његове радње.

Тако на пример, многи од њих туже се на слободну продају алкохолних пића; не само од стране произвођача, која је законом одобрена, али не мање испод десет литара; већ и на продају испод тога минимума. Поред тога има и маса препродаваца алкохолних пића, а без каквих права на продају, издају се за произвођаче и по кућама на литру-две продају по нижој цени, него што је по гостионицама.

Ти препродавци, у могућности су да продају по нижој це-

ни пиће, него што је у гостионицама, пошто они не плаћају локал. точарину, порез и прирез на обрт и друга још оптерећења.

По нашем мишљењу са меродавне стране морали би се подузети кораци за заштиту интереса овога нашег staleжа, јер уколико се овај staleж буде узео у заштиту, не треба заборавити да се у исто време узимају и заштиту финансијски интереси државе, бановина и општина.

Поводом овога питања и сам Савез гостионичера требао би и са своје стране да подузме кораке на надлежним местима.

Тек-тек да се зна

У нашу штамарију, где се налази и редакција листа „Нови Сад“, ових дана, баче један реџимо господин.

И без добар дан, и без икаквог поздрава, који захтева учтивост и друштвена етикеција; он је са повишеним гласом рекао: „Где је мајстор“?

Присутни у штамарији и редакцији просто се забезекнуше.

Али још веће забезекнуће наступило је тада, када је тај господин саопштио да тражи једну женску по имену Ј. Н. ради некога саслушања, и тек смо онда сазнали да је члан органа јавне безбедности. На његово питање: „Где станује Ј. Н.“, наш је уредник одговорио да особу познаје, али где станује незна. Господин агент је на тај одговор са још повишенијем гласом рекао: „Како је то могуће да њу звате, а незнате где станује“ и са тим напустио просторије — без збогом.

Ми поштујемо органе јавне безбедности, јер су они нами преко потребни; али ти органи да не би брукали баш саму јавну безбедност, морали би да имају бар толико образовања и друштвеног опхођења, да репрезентирају своју службу.

Ми се бар надамо, да ће се у будућности пазити при пријему у тако деликатну службу, као што су органи јавне безбедности.

Да ли да нам служе за пример?

Прочитали смо у „Политици“, „Времени“ и другим престоичким листовима, извештај са судског претреса по делу атентата у Народној скупштини на председника владе г. др. Милана Стојадиновића.

Између осталог, на претресу је дошло до сукоба између г. г. Трбића нар. посланика и посланика Ђејовића.

Г. Ђејовић је био сведок који је у своје исказу износио своје утиске у времену самога атентата.

Када је дошло до суочења између г. Трбића и г. Ђејовића, у једном моменту г. Трбић је био револтиран толико, да је заборавио на достојанство суда и форума пред којим се налази, па је добадио г. Ђејовићу: „лажеш“ и плуноу му у лице. На то је г. Ђејовић, такође узрујан и револтиран, такође се заборавио, па је заборавио и на достојанство суда

пред којим се налази, ударио страховит шамар г. Трбићу и навео му лакшу телесну озледу.

Ово је заиста једна поруга и ругло од наше интелигенције, коју ми не памтимо да су починили људи из најнепросвећенијег staleжа.

Ми се сећамо, када је један амерички гангстер, који је одговарао пред новосадским Окружним судом због неке криминалне ствари, да је такође пред лицем суда, једном сведоку који је противу њега сведочио, тако исто узвикнуо: „лажеш“ и песвицом ударио тако снажно да му је неколико зуба избио из вилице.

Ако је то амерички гангстер учинио, није ни замерити, али када се овкове ствари дешавају пред судом између два народна посланика, овда сами себи постављамо питање:

Да ли и ми треба да се на њих угледамо?

Предизборне грознице...

На глас да ће се ускоро одржати општински избори, свуд и на свима странама осећа се живот и неко комешање.

Одржавају се конференције, поузданички састанци партијских једномишљеника. Договори и разговори, на свима странама.

Праве се комбинације за састав кандидатске листе; такође врши се одабирање бољих од бољег; једном речи: чине се припреме за изборе, као да су ови на прагу.

Та, да речемо политичка кретања, не осећају се само по градовима, она се осећају и у најзабаченијим селима; куда већ од пре кратког времена, залазе истакнуте политичке личности; иако су пољопривредни радови у пуном јеку, а сељаци заузеи својим пословима, од којих зависи њихов обстанак.

Па и поред свега тога су зборови и конференције, како по градовима, тако исто и по селима, врло добро посећене. Знак је: да народ сам осећа неку насущну потребу да треба што активније да учествује у јавно-политичком животу.

То је добар знак.

Позната је чињеница: да тамо, где су се широке масе народне интересовале, односно, показале највише интересовање за јавно-политички живот своје земље; тамо су и политичке, и економске, и просветне као и социјалне прилике, ишле у правцу свеопштег побољшања; а корупција и њена чеда: лаж, преваре, обмане ишчезаване су као на ветру дим.

Дакле, ми стојимо у знаку изборне грознице, која ће по свима знацима попети температуру за више степени, од свију досадашњих изборних грозница.

Да ли и то може бити?

Један наш пријатељ и претплатник нашега листа саопштава нам следеће:

„13 јула о. г. добио сам авизу од новосадске жељезничке станице да искупим вагон дрва за своту од 1838 динара и 50 пара.

По исплати дозвоке, ја сам уочио да она не гласи на своту од Динара 1838 50 пара, него

1719— динара, што сам одмах приметио благајнику и затражио повратак вишка, који сам ја претплатио.

На товарном листу никаква грешка у погледу повуке, као и возарине, није била. Међутим мени је наплаћено 119 динара више и изгледа ми да је то било хотимичним радом дотичног чиновника; па се данас питама: „Ако је за Црвени Крст, евала и сам би дао. Ако је за бедне иввалиде, опет евала. Ако је за гладне и беспослене по сто пута евала. Али ако тај новац иде у џеп државног чиновника, који има своју редовну плату, е онда не може бити евала, већ би таквог требало ошишати да му плата буде ћелав“.

ОТВОРЕНО ПИСМО

Господину Дру Бранку Илићу председнику општине

Доласком на чело управе наше општине новог одбора, а коме на челу стојите Ви г. председниче; од стране грађанства полагане су велике наде, да ће се на пољу јавних радова, гигантским кораком искорачити напред.

Нарочито су велике наде полагали сви становници насеља „Детелинаре“, у дубоком уверењу, да ћете Ви г. председниче уз потпору новог одбора притећи у помоћ, да се поправе све погрешке старог одбора, како у погледу нивелације, тако и у погледу осветљавања и калдрмисања.

Нарочито је важно питање калдрмисања по њих, јер када падне киша, она сиротиња се дави у блату; а када је суво време та иста сиротиња се опет дави и гуши у праштини.

Тако на пример: на вашаршту се налази државно стовариште дувана. У том стоваришту се запосљава већи број радника и радница, који када падне киша, тешком муком гацајући по непроходном блату, заморени долазе на тежак рад.

Још док је била стара управа, ми смо у нашем листу у више махова устајали и енергично захтевали изградњу пута на томе месту; тако да се на крају крајева успело и започети су радови на томе путу.

Али ти су радови обустављени.

Зашто?
То ми незнамо, па зато Вас господине председниче, молимо да се та изградња пута доврши, а за тај рад, поред наведених разлога, говоре још и следећи разлози:

У стовариште дувана долазе странци за откуп дувана већ дуги низ година; те није право, да пошто не могу колима и аутомобилима доћи до стоваришта, пошто би се заглибили, тако, да би их морало извлачити; да у својим ликованима ципелама гацају по блату и да из године у годину носе неповољно мишљење о вама.

Зато је крајње време да се тај пут догради и то док је још време лепо и погодно за рад; пошто би у том случају и сами радови мање захтевали материјалних средстава, него када би радили у невреме, како

се то код обично досада практиковало.

У уверењу, да ћете г. председничке схватити тежину овога апела, примите уверење поштовање од

Грађана
насеља „Детелинара“.

КЊИЖЕВНОСТ

За боље уновчавање наше пшенице. Како иностранство већ годинама купује само пшенице најбољег квалитета, повсуда се у источној Европи уводе квалитетне пшенице а избацују врсте лоше каквоће, па ма и доносале обилат род. Од нових врста, појавила се и т. зв. Дакота-пшеница у многим житородним крајевима. Међутим, многобројним, савесно спроведеним огледима у суседној мађарској, на 120 имања, посведочено је да је сва пшеница, иако родна веома лошег квалитета када се упореди са данас најбољом квалитетном пшеницом банкутском. О томе и за нашег пољопривредника веома важном предмету доноси опширнији стручан напис најновија (13) свеска „Пољопривредног Гласника“, часописа који излази у Новом Саду, Сремска 6, двапут месечно, богато илустрован. Цена 130 динар годишње.

„Бесмртни Вожд Карађорђе“. Под тим насловом, изишла је из штампе књижица у малом формату, коју је написао госп. Љубиша Ракоњац председник месног одбора Ј. н. о. „Карађорђе“ у Петроварадину. Писац у овој књижици изнео је кратак преглед српске историје од пропаста на Косову, па све до погибје бесмртног Војводе Карађорђа. У њој се писац нарочито позабавио о детињству и о делатности још у самој младости бесмртног војводе Карађорђа. Књижица је врло популарно и разумљиво написана,

да је приступачна најширим слојевима читалачке публике.

Цена је књижице 3 динара, а чист приход намењен је социјалном фонду Месног одбора Југословенске н. о. „Карађорђе“ у Петроварадину.

Овој штампарији

потребан је локал од три просторије, које морају бити видне и здраве са дуплим прозорима. Обратити се на штампарију Душан Чампраг и друг, Нови Сад, улица Краља Петра I број 3 у дворишту.

ДА ЛИ ЗНАТЕ, ДА КЊИЖАРА
„СЛАВИЈА“
ИМА СВЕ САВРЕМЕНЕ КЊИГЕ?

Извршни број 566 1932.

Објава јавне продаје.

Потписани судски извршитељ на основу § а 102 зак. чл. 60. из 1881 године објављује, да ће услед решења Среског Суда у Новом Саду Бр. Г. 5953 32 у корист тражиоца извршења Браће Пољковић трг. фирме у Новом Саду, (кога заступа Др. Керењи Дезидер адвокат у Н. Саду) против извршеника из Новог Сада, ради наплате 695 динара главнице и припадака, на јавној дражби продати ниже наведене покретне ствари пописане у плевидбеном записнику среског суда у Новом Саду Бр. Г. 13353 1932 и процењене на 12,000— динара и то: собни намештај, шиваћи stroj, сечка, кола, коњ и краве.

Јавна дражба ће се одржати на дан 3 ег августа 1936 год. пре подне у 11 часова у Новом Саду у кући овршеника Алексе Шантања улица број 70.

Нови Сад, 6 јула 1936.

ЈОВАН Б. СТАНКОВИЋ
судски извршитељ.

Извршни Бр. 78-1935.

Објава о јавној дражби

Потписани судски извршитељ на основу § а 102 зак. чл. LX. 1881 објављује, да ће услед решења Среског суда у Новом Саду доведеног под бројем, И. 593-1935 у корист тражиоца извршења Хорњак Ђорђа, из Н. Сада, (кога заступа Др. Моч адвокат из Новог Сада) против извршеника из Новог Сада, за наплату 967 динара главнице и прип. на јавној дражби продати ниже наведене покретне ствари, пописане у записнику о плевидби под бр. Г. И. 593 1935 и процењене на динара 11,140 и то: дућанског намештаја, шпепераја, собна намештаја и бурди.

Јавна ће се дражба одржати на дан 4 августа 1936 године у 3 часа после подне у Новом Саду, Ђорђе Сервицки бр. 13.

Нови Сад, 7 јула 1936 год.

СТОЈАН ВОЈНОВИЋ
судски извршитељ.

Натечај (Конкурс)

Градско поглаварство у Новом Саду расписује натечај за израду идејне скице споменика Краљу Петру I Великом Ослободиоцу у Новом Саду.

Натечај је тајан, и у њему имају права суделовања сви вајари, југословенски држављани. За архитектонски споменик они могу повзати на сарадњу и архитекте, али и они морају бити југословенски држављани.

Споменик ће се подићи на тргу Ослобођења у Н. Саду. Споменик треба израдити оно што је епохално, историјско у улови Краља Петра I у ослобођењу и уједињењу југословенског народа.

Такмичари су дужни поднети:

1) идејну, пластичну скицу споменика с подвожјем у гипсу, у размеру 1:10; друга размера неће се узети у обзир;
2) место које такмичар предвиђа за постављање споменика означено у ситуационом плану (ситуациони план стоји на расположењу такмичарима у техничком одељењу овог поглаварства, уз остале детаље);

3) перспективну скицу споменика с околином посматраног с тачке А означене у ситуационом плану;

4) један детаљ природне величине у гипсу;

5) опис материјала предвиђеног за споменик.

Сваки прилог мора бити обележен шифром.

Аутори ће ставити своје име и презиме са тачном адресом у затворен и запечаћен коверат који ће се отворити само у случају ако пројекат буде награђен.

Радови се имају предати до 1 октобра 1936 закључно, за време службених часова у Техничком одељењу овог Поглаварства.

За израду споменика предвиђена је свота од 1,000,000 динар. Радови који би прекорачили ову своту, иако буду били на уметничкој висини, сматраће се неподесним те се неће узети у обзир при оцењивању.

За три најбоље идејне скице, које одговарају свима условима натечаја и које су подесне за извођење споменика, одређене су три награде, и то: I награда 30,000 динара, II награда 20,000 динара и III награда 10,000 динара.

Поред свих награда, оцењивачки суд може да предложи и откуп успешних радова до 2,000 динара по раду.

Исплатом награде односно откупне цене стиче Општина града Новог Сада власништво прилога под I, 2, 3, док прилог 4 остаје својина аутора.

Аутори награђених и откупљених радова уколико се споменик не буде изводио по њиховом пројекту, могу употребити ту исту идеју у другој прилици.

Ненаграђене радове дужни су натечајтељи однети о свом трошку најдаље у року од 30 дана од проглашења одлуке оцењивачког суда, а после овога рока расписивач не одговара за неподигнуте радове.

За евентуалне спорове надлежан је Срески суд у Н. Саду. Одлука Оцењивачког суда објавиће се у дневној штампи, а такмичарима доставиће се препис записника о раду Оцењивачког суда на захтев.

Др. ИЛИЋ, с. р. председник.

РИБАРСКА БАЊА

Железничка станица Ђунис
Моравска Бановина

Радиоактивна сумпоровита бања. Природно топли извори 38.7°C. Одлично климатско боравиште на шумовитом Јастребцу. Надморска висина 540 мет.

Лечи: све реуматизме зглобова и нерава, ишијас, лумбаго, женске болести, малокрвност и т. д. Нарочити извори за лечење стомачних болести и очних болести.

Купања: каде 12 и 8 дин.; басени 5 и 4 дин.

Собе: намештене са 2 кревета 24—38 дин., а без постеља 12—20 дин.

Куртакса за цело време 40 и 25 дин.

Ресторан I и II класе. У вилама без постеља може се кувати.

2—3

ПОНОВО ПРИСПЕЛО „ЛАФАЈЕТ“—у

5000 комада мушких свилених кошуља а Дин 36.—

5000 комада мушких свилених кошуља са дугачким рукавима а Дин. 45.—

III

„ЛАФАЈЕТ“

Пашићева ул. 11

и

Јеврејска ул. 2